Hejmara - 209

Bê dirave

MIZGÎN

15 Tîrmeh 2026

Naverok

1 Wênesazî
2 Wêjeya Zarokan
3 Lîsk
4 Welatê me
5 Tu dizanî
6 Tendirustî
7 Tîp û gotin
8 Navdar
9 Bexçeyê Navan
10 Jîngeh mala me ye
11 Jêhatiyên Zarokan
12 çîrok
16 Bixwînin û fêr bibin
17 Çavika Mizgîn

Weşan
Sûzan Elî

Amadekirina Naverokê
Amir Ferso

Dîzayn
Mecid Alsadûn

Şêwekar
Baran zagros

Sererastkirina Kurdî
Mihemed Xanim

Sererastkirina Erebî
Abdulah Rehîl

Kovara Mazgîn
Kovara Mazgîn مجلة مزكين

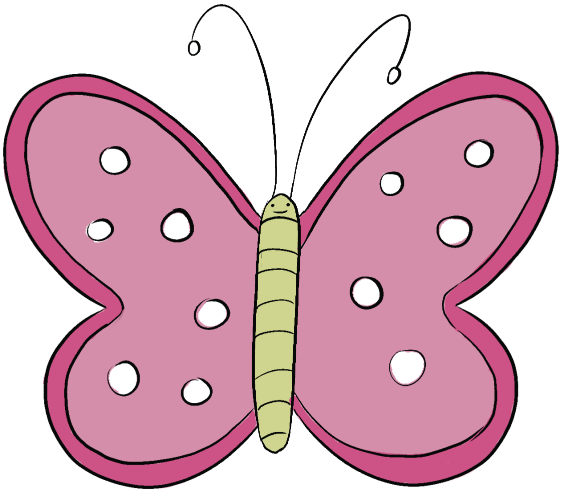

Ji bo xêzkirina perperokê
gavên li jêr bişopîne

اِتبَعِ الخَطَوَاتِ التَّاليةَ لِرَسْمِ فَراشةٍ

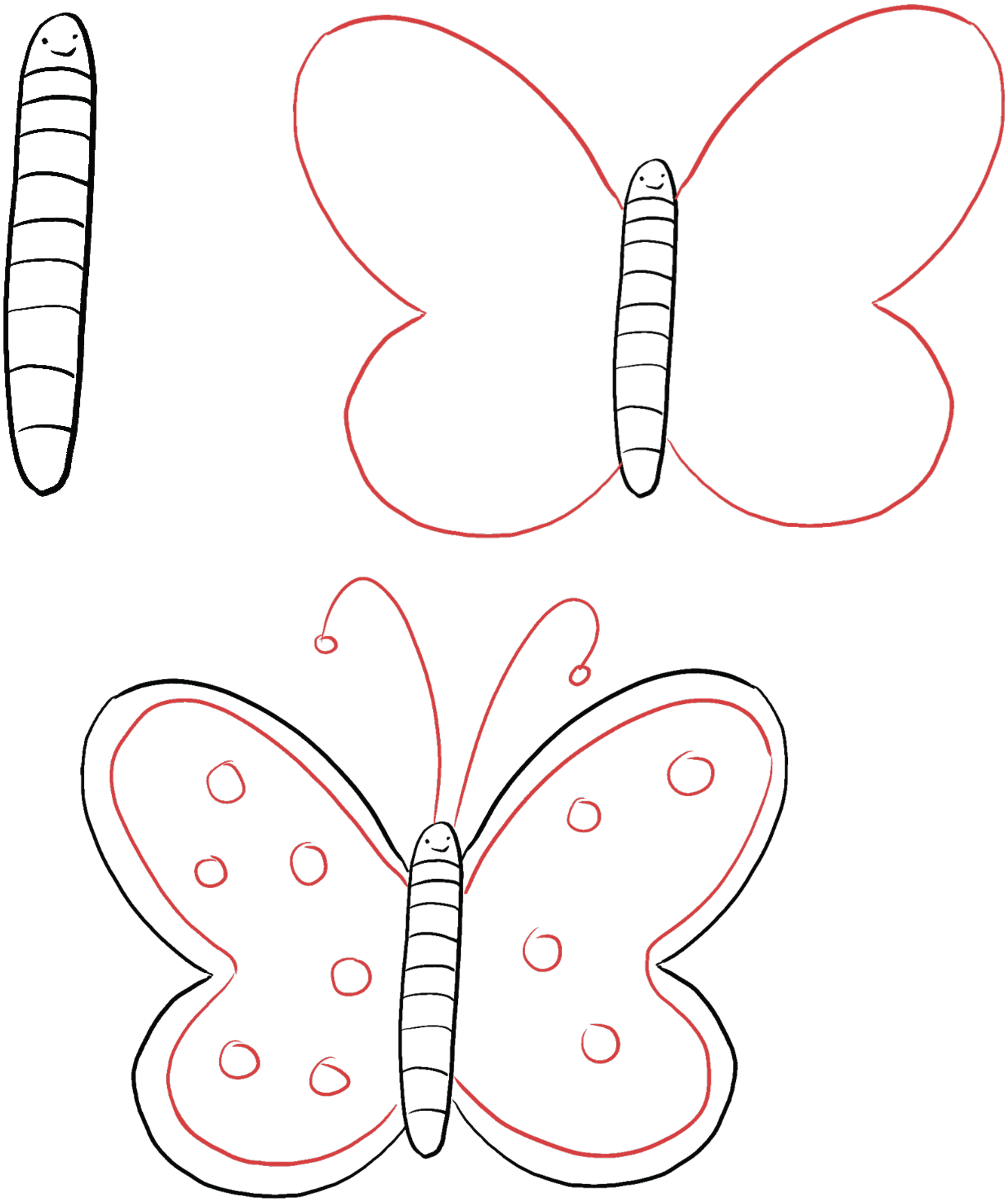

Sirûda Ezman

Baranê dayê dayê
Geş bû rûyê dunyayê
Bû çîvçîva çivîkan
Her der dike semayê

Baranê barana hûr
Hêvî barand ewrê dûr
Tovên binax şiyar bûn
jîn da koka gula sor

Baranê barana xweş
Xaka me pê bû rûgeş
Çem û robar pir şa bûn
Bû dîlana cîqên reş

Baranê barî barî
Mizgîn da her cotkarî
Rez û zevî gernijîn
Ezman da xweşdiyarî

Imran Yûsiv

Çar cûdahiyên di navbera her du wêneyan de bibîne

أَوْجِدِ الفُورُوقَ الأرْبعةَ بين الصُّورَتَينِ.

Bajrê Sinê

Bajarê Sinê li Rojhilatê Kurdistanê ye, ew paytexta parêzgeha Kurdistan e. Ew bi gir û çiyayên kesk dorpêçkirî ye û li nêzî wê daristanên biçûk yên darên berû û kulîlikên kovî yên mîna: kulîkên nîsanê yên sor û kulîkên şîrik yên çiyayî, hene.
Herwiha li çiyayên nêzî wê lawirên mîna roviyê sor, kîvroşka kovî û kewê çiyayî, hene.
Tê de Keleha Sana ya dîrokî û hin xanîyên kevnar yên ku berî sedan sal hatine çêkirin, hene. Ew wekî bajarê muzîka Kurdî tê zanîn. Hin dibistan festîvalên piçûk ên stranbêjî û muzîkê li dar dixin û zarok têde beşdar dibin.

مدينة سنه

تقعُ سنه في روج هلاتِ كردستان،
وهي عاصمةُ محافظة كردستان.
تحيطُ بها التِّلالُ الخضراء والجبالُ من
كلِّ جانبٍ، وفيها غاباتٌ صغيرةٌ من
أشجارِ البلوطِ، والأزهارِ البريَّةِ، مثل:
شقائقَ النُّعمانِ، والبنفسجِ الجبليِّ،
وتعيشُ في الجبالِ القريبةِ من المدينةِ
حيواناتٌ عديدةٌ كالثَّعلبِ الأحمرِ
والأرنبِ البريِّ والحَجلِ الجبليِّ.
فيها قلعةُ سنه القديمة، وبعضُ
البيوتِ التراثيَّةِ، التي بُنيت قبلَ مِئاتِ
السِّنين. وتُعرفُ بأنَّها مدينةُ الموسيقا
الكرديَّة. فبعضُ المدارسِ تُقيمُ
مهرجاناتٍ صغيرةً للغناءِ والموسيقا،
ويشاركُ فيها الأطفالُ.

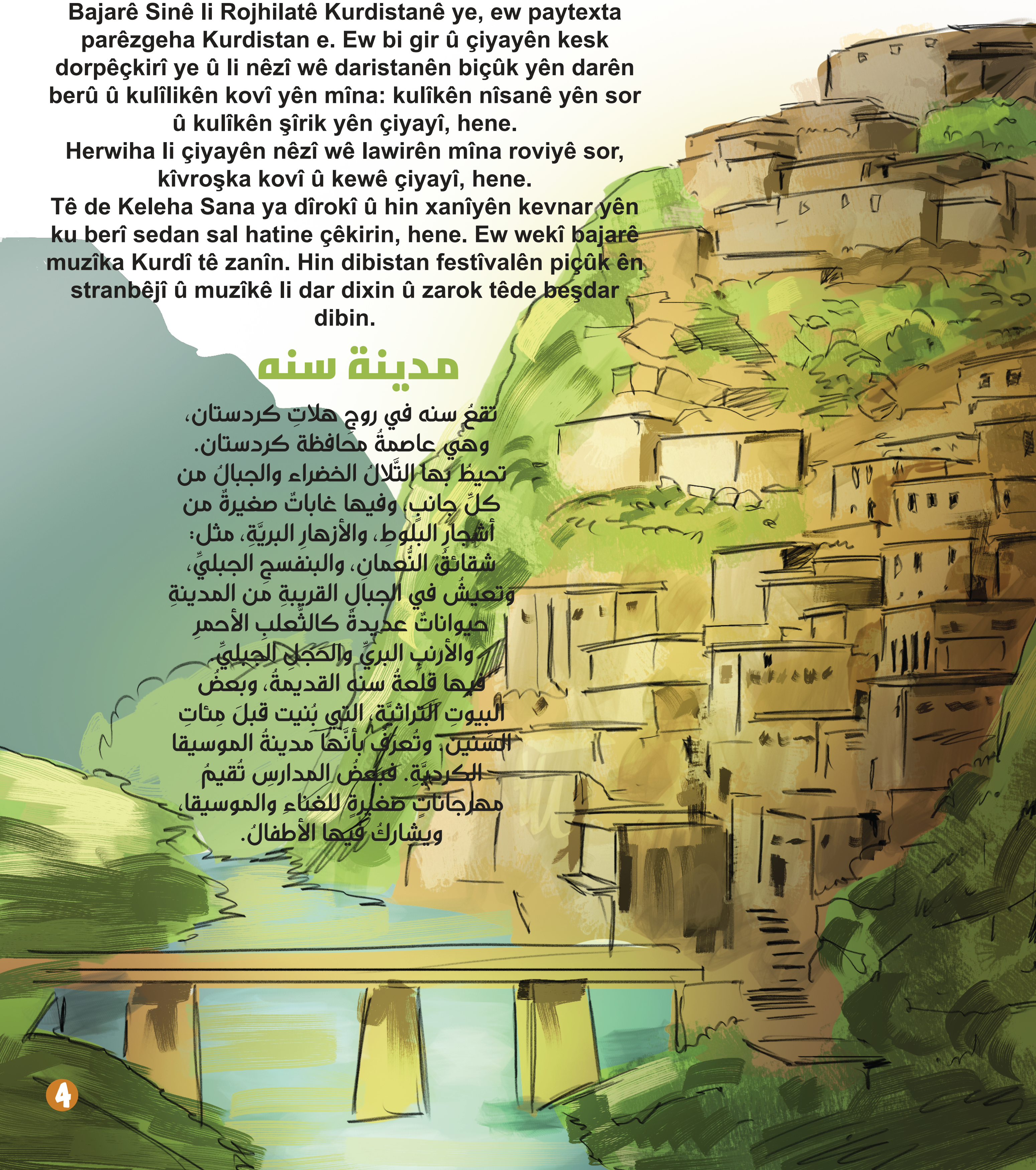

Ew li devrên çiyayî û deştan dijî, bi karîna xwe ya jinakirina li jîngehên dijwar tê nasîn. Di nava komên biçûk an mezin ku ref jê re tê gotin, dijî. Ew li ser şînatî û tovan tîmar dibe.
Ew bi awyekî pir baş alîkariya xwezayê dike, ji ber ku tovan belav dike û hevsengiya şînatiyan li jîngehên çiyayî û destşan, diparêze.
Ew xwedî dengekî xweş û taybete, bi riya dengê xwe têkiliyan bi firindeyên din re dike û an jî wan ji xeteriyê hişyar dike.

يعيش غالبًا في المناطقِ الجبليَّةِ والسُّهولِ، ويشتهرُ بقدرته على التَّكيُّفِ مع البيئاتِ الصَّعبةِ؟
وهو يعيشُ في مجموعاتٍ صغيرةٍ أو كبيرةٍ تُسمى سربًا، ويتغذَّى الحجلُ على النَّباتاتِ، والبُذورِ، والحبوبِ.
والحجلُ يساعدُ الطَّبيعةَ بطريقةٍ رائعةٍ، لأَنَّه ينشرُ البُذورَ، ويحافظُ على توازنِ النَّباتاتِ في البيئاتِ الجبليَّةِ والسُّهولِ.
وله صوتٌ جميلُ، ومميَّزٌ، يُستخدَمُ للتَّواصلِ مع باقي الطُّيورِ أو للتَّحذيرِ من الخطرِ.

طائرُ الحجلِ
Kew

Tu dizanî?
هل تعلم؟

Sûdmendiya

Ji bo destpêkrina rojeke tijî enerjî, hêk xwarina herî baş e.
Ew protînê dihewîne ku alîkariya laş dike ji bo mezin bibe û
masûlkeyan ava bike, herwiha zarokan ji bo lîstin û fêrbûnê bi hêz û enerjî dike.
Hêk bi vîtamîn û kanzayan ku alîkariya mêjî dikin da ku zêdetir bixebite,
dewlemende. Ew dihêle ku tu li dibistanê û di çare-serkirina lîstikên xweş de, zêdetir balder be.
Hevalên zarok:
Hewil bide di hefteyê de tu sê caran hêkan bixwe, paşê ji hevalên xwe re bêje piştî wê te enerjiya xwe çawa dît.

فوائدُ البيضِ

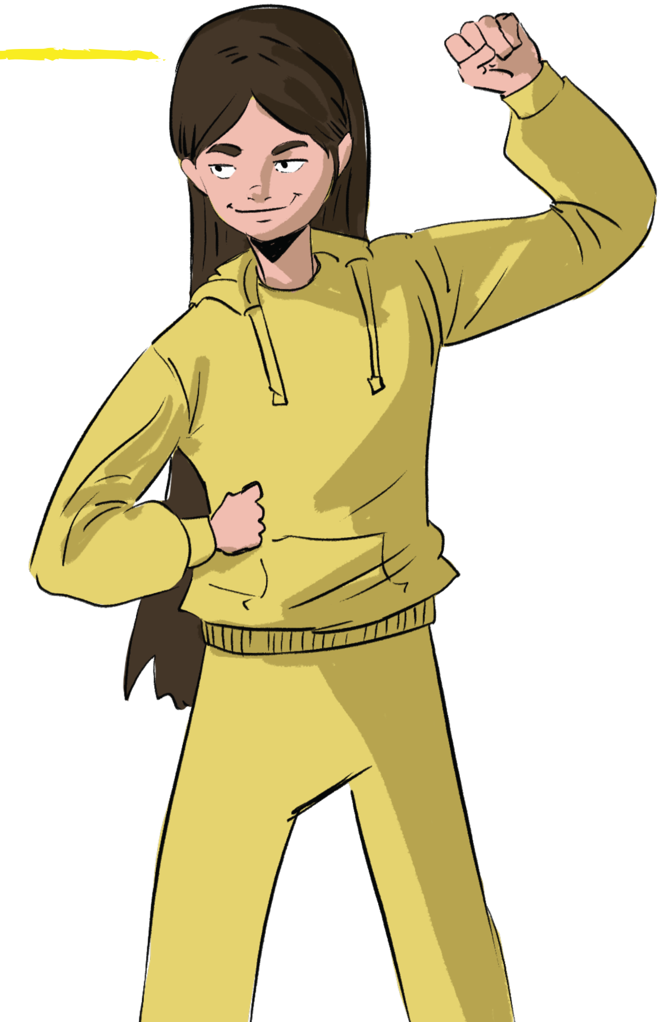

هل تعلمونَ، أَنَّ البيضَ من أفضلِ الأطعمةِ؛ لبدءِ يوم مليءٍ بالنَّشاطِ؟
يحتوي على البُروتينِ، الذي يساعدُ الجسمَ على النُّموِّ وبناءِ العضلاتِ، ويجعلُ الأطفالَ أقوياءَ، ونشيطينَ لِلَّعبِ والتَّعلُّم.
البيضُ غنيٌّ بالفيتاميناتِ والمعادنِ، التي تُساعدُ الدِّماغَ على التَّركيزِ، لذلِكَ يجعلك أكثرَ انتباهًا في المدرسةِ، وأثناءِ حلِّ الألعابِ الممتعةِ.
أصدقائي الصِّغارَ:
حاولْ، أنْ تتناولَ بيضًا في الفُطورِ ثلاثَ مرَّاتٍ في الأسبُوعِ، وأخبرُ أصدقاءَك، كيفَ شعرتَ بالنَّشاطِ بعدَه!

أوجدَ الكلمةَ المفقودةَ؛ بعدَ أنْ تعثرَ على الكلماتَ التَّاليةَ في الجدولِ:

قَرنٌ - سنةٌ - شَهرٌ - أُسبُوعٌ -سَاعةٌ - دَقيقةٌ - ثَانيةٌ - لَحظةٌ

س	ن	ة	ق	ر	ن
أ	س	ا	ع	ة	ي
س	ث	ا	ن	ي	ة
ب	و	ل	ح	ظ	ة
و	د	ق	ي	ق	ة
ع	م	ش	ه	ر	★

Aram Tîgran

Aram di sala 1934'an de li bajarê Qamişlo yê Rojavayê Kurdistanê ji dayik bû. Di neh saliya xwe de fêrî lêdana amûra cembaşê bû û stranbêjî bi gelek zimanan hilbijart. Zimanê wî yê dayikê Ermenî ye û ew bi gelek zimanan, di nav de Kurdî, Erebî, Tirkî, Suryanî û Yewnanî, stran gotin.

Dengê wî yê xweş derbasî dilê her kesî bû û li herêmê deng veda. Ew demek dirêj li Ermenistanê jiya û li wir di radyoyê de stran gotin.

Ji stranên wî yên herî navdar:

ÇIYAYÊ GEBARÊ

KEÇÊ DÎNÊ

EY WELATO EM HELIYAN

AY DILBERÊ

Ew di sala 2009'an de li bajarê Athînayê koça dawî kir û li paytexta Dînîmarekê Biroksilê hat definkirin.

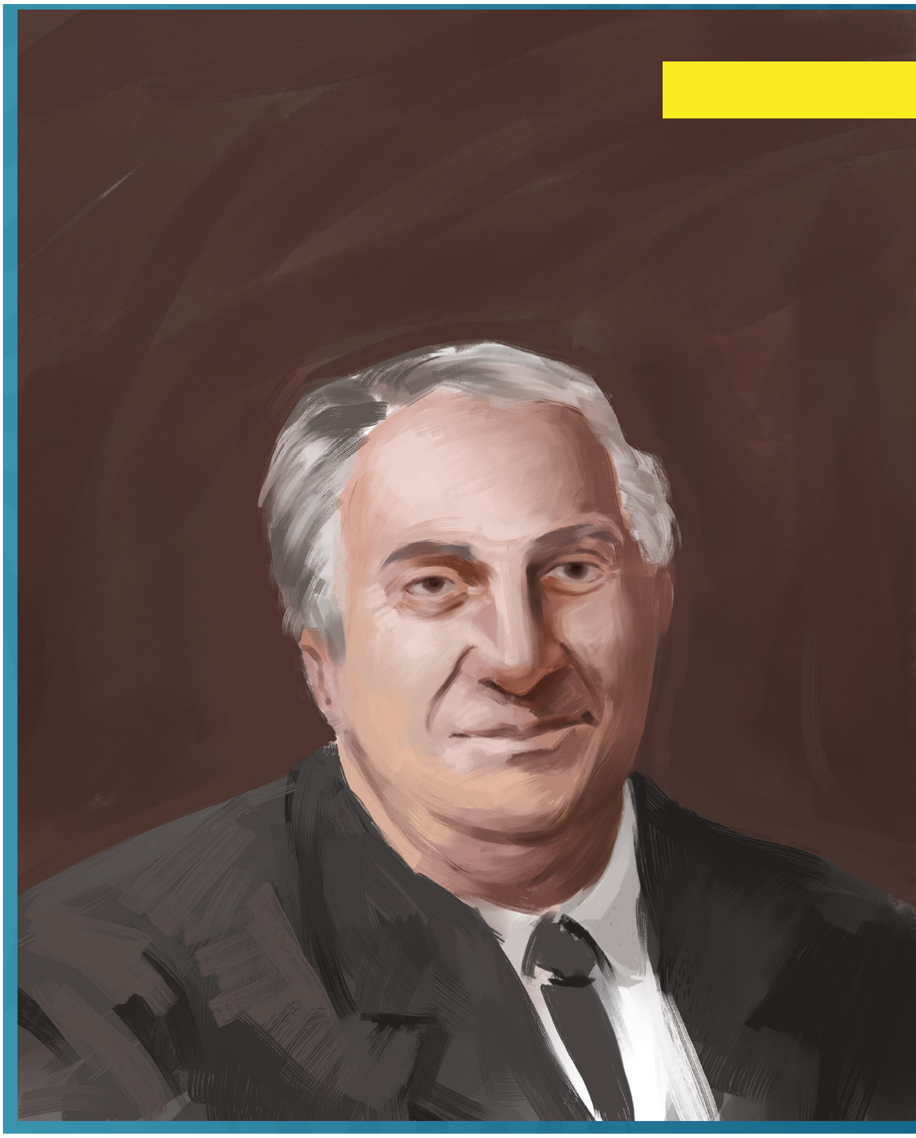

آرام تيكران

وُلدَ آرام سنة ١٩٣٤ في قامشلو بروج آفا. وفي عمر التَّاسعة، تعلَّمَ العزفَ على آلة الجمبش المُوسيقيَّة، واختارَ أنْ يغنّي بلغَات متعدِّدة، الأَرمنيَّةُ لغتُهُ الأمِّ، وهو يَغني بلغاتٍ كثيرةٍ منها: الكرديَّةُ والعربيَّةُ والتُّركيَّةُ والسِّريانيَّةُ واليونانيَّةُ.

صوتُه الرَّقيق لامسَ قلوبَ الجميع، وصارَ مشهورًا في المنطقةِ، عاشَ فترةً طويلةً في أرمينيا، حيث كانَ يغنّي في الإذاعة.

من أجمل أغانيه:

ÇIYAYÊ GEBARÊ

KEÇÊ DÎNÊ

EY WELATO EM HELIYAN

AY DILBERÊ

توفِّي في أثينا سنة ٢٠٠٩، ودُفنَ في مدينة بروكسل عاصمةِ بلجيكيا

Navdar

مشاهير

Hin Navên bi tîpa - Ş

Şêrîn

Şevîn

Şehnaz

Şêrvan

Şepal

Şaho

Şiyar

Şîlan

Şilêr

Havîneke xweş bi xwezayê re

Di havînê de tîrêjên rojê dijwar in, ji ber wê dar hevalên zarokan e, zarok li bi siya daran a xweş û hewaya paqij li bexçeyan bi kêfxweşî dilîzin.
Çem û deriya di havînê de pir girîng in, ji ber ku ew alîkariya mezinbûna şînatiyan dikin û gelek lawir tê de dijîn. Ji bîr nekin ku ji bo parastina jîngehê qirêjiyê neavêjin nav avê.
Hevalên jîngehê:
Şînatiyekê an jî kulîlikeke biçûk li bexçeyê male biçînin.
Di rojên germ de, ji bo firindeyan avê deynin.

صيفٌ ممتعٌ مع الطَّبيعةِ

في الصَّيفِ تكثرُ أشعةُ الشَّمسِ، لذلكَ تكونُ الأشجارُ صديقةُ الأطفالِ؛ لأنَّهم يَستمْتِعونَ بالظِّلِّ اللطيفِ، والهواءِ المُنعشِ أثناءَ الَّلعبِ في الحدائقِ.
الأنهارُ والبحيراتُ مهمَّةٌ جدًا في الصَّيفِ، لأنَّها تساعدُ النَّباتاتِ على النَّموِّ، وفيها تعيشُ حيواناتٌ كُثُرٌ. تذكّرْ دائمًا لا تَرمِ القُمامةَ في الماءِ؛ للحفاظِ على البيئةِ.
نصيحةُ يا أصدقاءَ البيئةِ:
ازرعْ نبتةً، أو زهرةً صغيرةً في حديقةِ المنزلِ.
ضع طبقًا صغيرًا من الماءِ للطّيورِ في الأيَّامِ الحارَّةِ.

Arjîn Ehmed Erefat ji gundê Dêrokevnikê.

آرجين أحمد عرفات من قرية ديروكفنك.

Arjîn li Derokfenikê xwendekara dibistana seretayî ye. Ew jîr e û ji fêrbûnê hez dike. Ew ji lîstika bi hevalên xwe re hez dike, lê di heman demê de li xwendina xwe jî miqateye.
Arjîn xeyal dike ku dema mezin bibe, bibe mamosteya zimanê xwe yê dayikê, Kurdî. Ji ber ku ew pir ji mamosteya xwe ya Kurdî hez dike û dixwaze rojekê bibe mîna wê, zarokan fêrî zimanê wan ê xweş, bike.

أرجين طالبةٌ في الابتدائيّةِ في ديروكفنك، وهي مجتهدةٌ ومحبّةٌ للتعلّمِ. تحبُّ اللّعِبَ والمرحَ مع صديقاتِها، لكنّها في الوقتِ نفسِهِ تحرصُ على الدّراسةِ والاجتهادِ.
أرجين تحلمُ عندما تكبُرُ أنْ تصبِحَ معلّمةً للغتِها الأمِّ، اللّغةُ الكرديّةُ. وقد جاءَ هذا الحُلمُ؛ لأنّها تحبُّ معلمتَها للغةِ الكرديّةِ كثيرًا، وتتمنّى أنْ تصبحَ مثلَها يومًا مَا، لتعلِّمَ الأطفالَ لغتَهم الجميلةَ.

Çîroka : Şikefta Ronîdayî

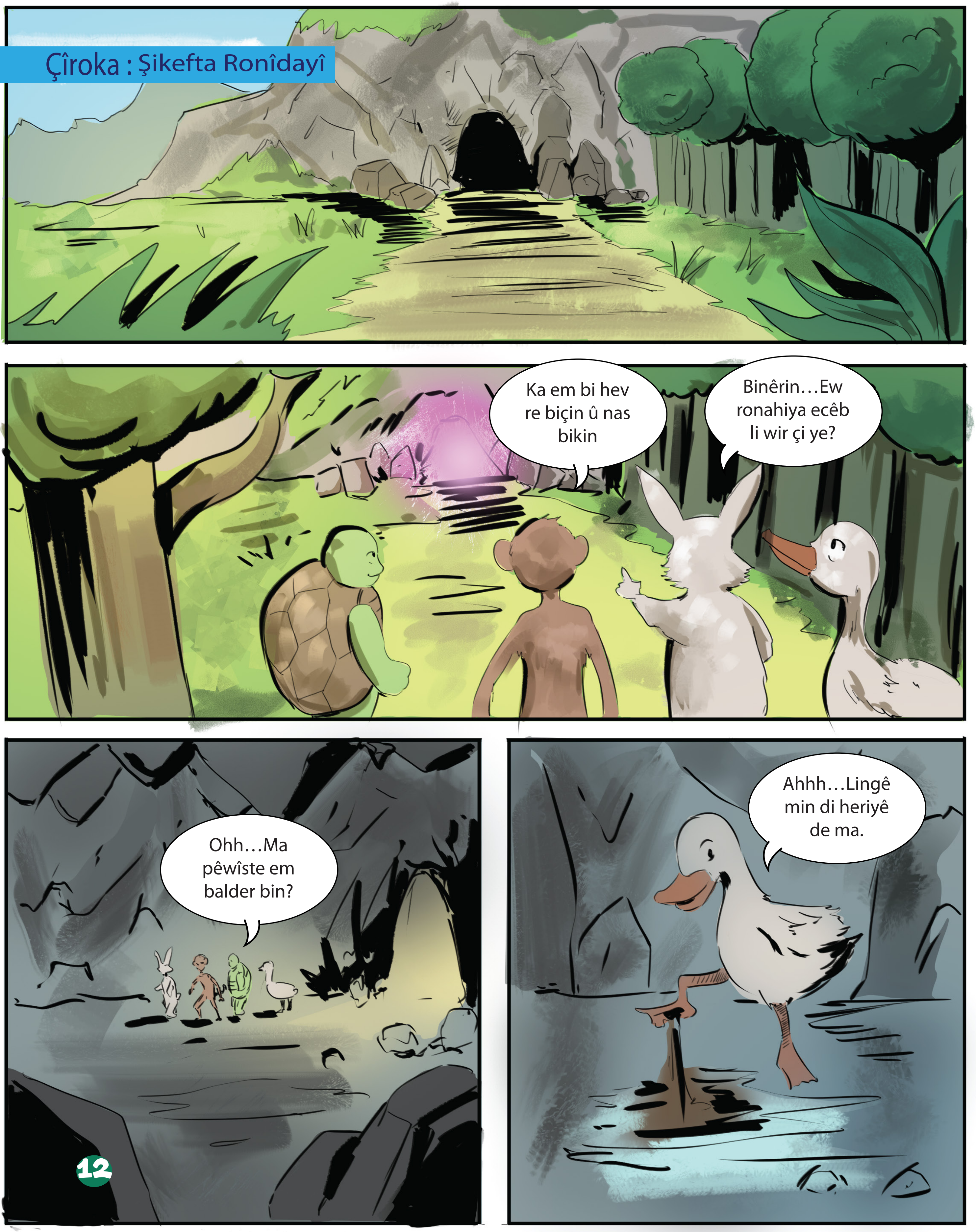

Hahaha…Kumê bi şewq
Tu herdem afrînerekî komîk e
Li şopa lingên biçûk binêrin…Lawerekî din bi me re heye?
Gelek rêgeh hene…Ber bi kîjan alî ve em bimeşin?
Ohh… Hovkî min girt!
Ew tenê kevireke lehengo.
Waw…Avjêniya di ava ronî de.
Ez bawer dikim ku ev şikeft efsûnî ye.

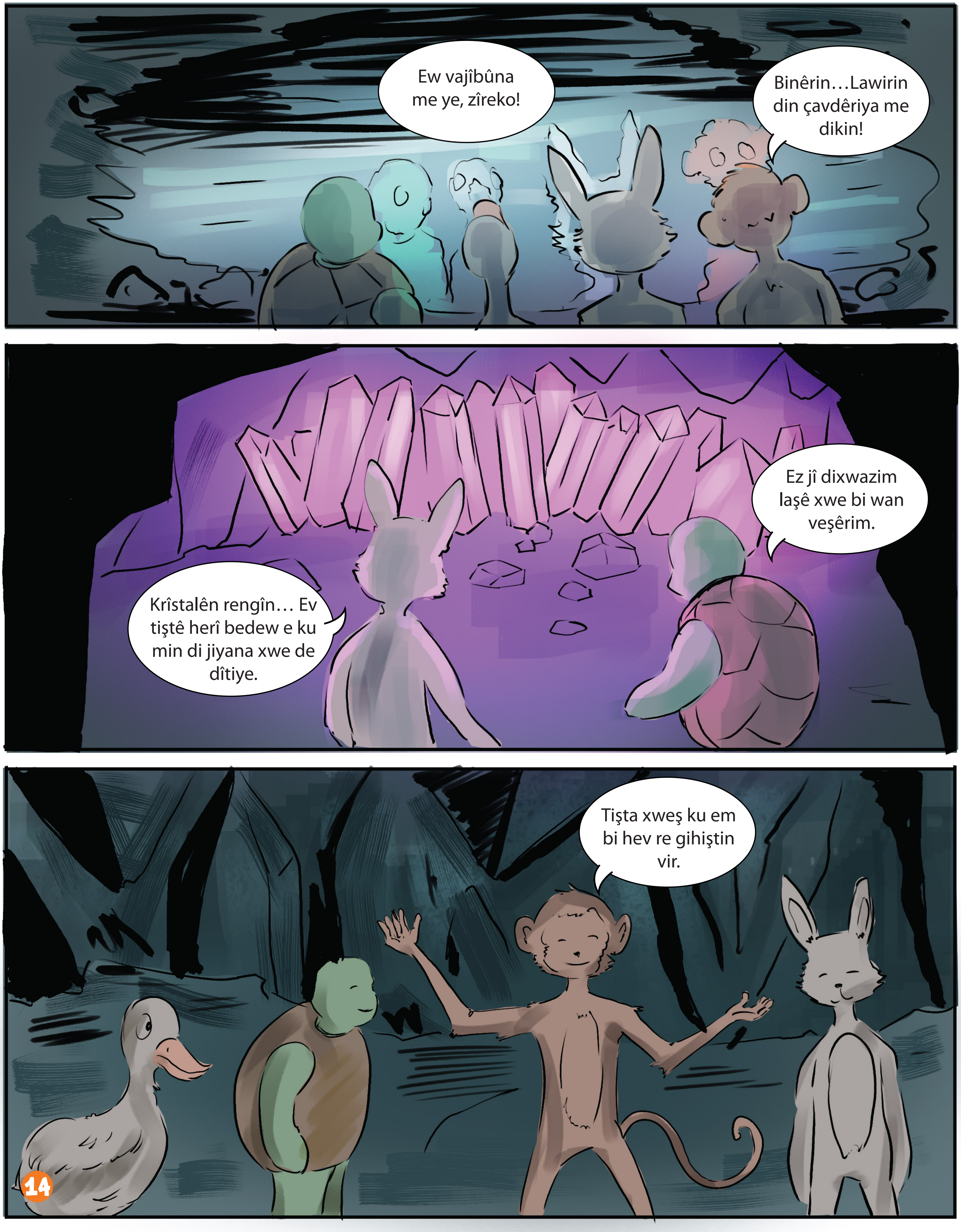
Ew vajîbûna me ye, zîreko!
Binêrin…Lawirin din çavdêriya me dikin!
Ez jî dixwazim laşê xwe bi wan veşêrim.
Krîstalên rengîn… Ev tiştê herî bedew e ku min di jiyana xwe de dîtiye.
Tişta xweş ku em bi hev re gihiştin vir.

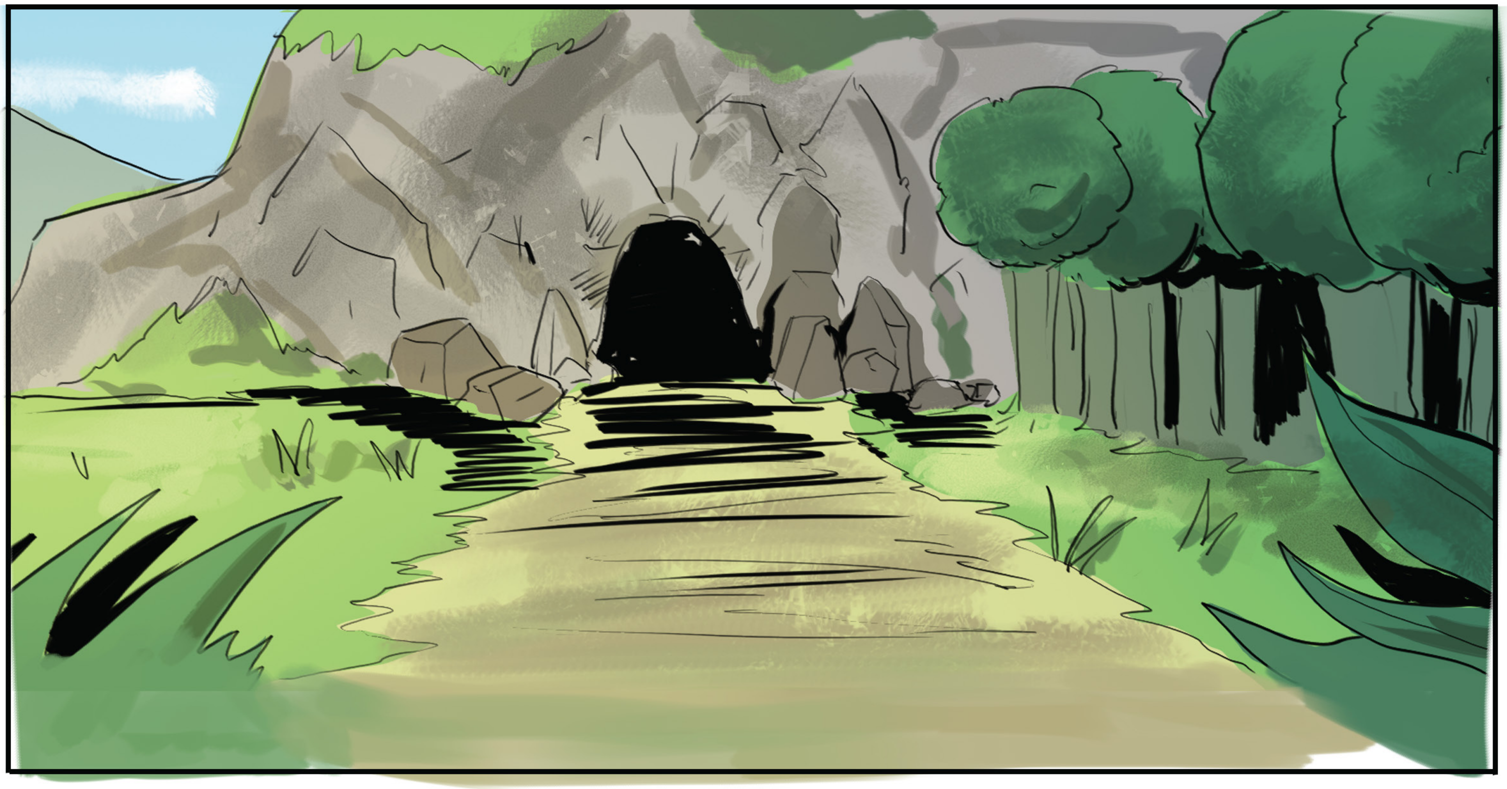

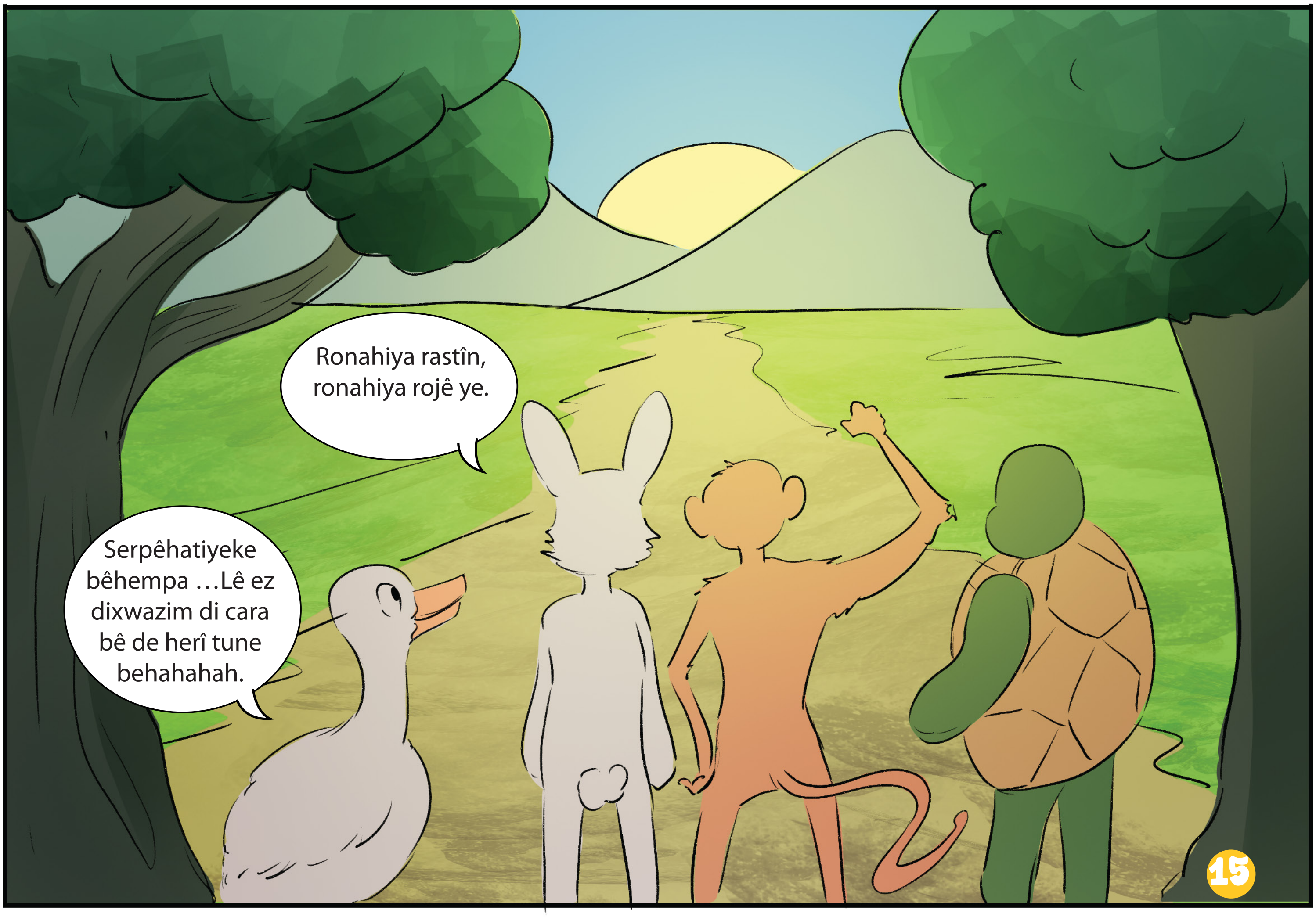
Ronahiya rastîn, ronahiya rojê ye.
Serpêhatiyeke bêhempa …Lê ez dixwazim di cara bê de herî tune behahahah.

Hirç

دُبٌّ

Bear

Sûsmar

تِمْسَاحٌ

Crocodile

Xezal

غَزَالٌ

Deer

Mar

أَفْعَى

Snake

Çavika Mizgîn

عدسة مزكين

MIZGÎN

مزكين

العدد - 209

مجاناً

مزكين

15 - تمــوز - 2026